

POEZII

Mihai Eminescu (1850–1889) este cea mai importantă figură a literaturii române din secolul al XIX-lea și autorul cu cea mai mare influență asupra creației literare din secolul ce i-a urmat. O personalitate care a făcut epocă, acea epocă pe care istoriile literare și manualele o numesc, pe drept cuvânt, a „marilor clasici”. Puternica înrăurire a poetului, la îndemnul căruia au început să scrie cei doi prieteni ai săi, Slavici și Creangă, a făcut ca literatura română să cunoască, la sfârșit de secol XIX, momentul ei de clasicitate.

La scurtă vreme după moartea sa, și nu fără legătură cu mărturiile contemporanilor ce făcuseră din extrema suferință a vieții și din „nebulia poetului” un fundal pentru lectura poeziei sale, figura lui Eminescu a căpătat dimensiuni mitice, iar poezia sa a devenit, în mentalul colectiv al românilor, Poezia însăși. Foarte curând a fost recunoscut drept „poet național”, iar editarea operei sale a reprezentat una dintre cele mai mari provocări pentru filologia românească. Titu Maiorescu a alcătuit și a pus în circulație, în 1883, o foarte inspirat alcătuită ediție de consacrare. În anii '30 ai secolului trecut, Perpessicius a inițiat ediția științifică de *Opere*, un act cultural unic la noi, continuat și dus la capăt, până în anii '80, de o echipă a Muzeului Literaturii Române, condusă de Petru Creția și D. Vatamaniuc.

MIHAI
EMINESCU
POEZII

ediție adnotată

Selecție, cronologie și note de
CĂTĂLIN CIOABĂ

 HUMANITAS
BUCUREȘTI

Coperta: Angela Rotaru
Tehnoredactor: Manuela Măxineanu
Corector: Ioana Vilcu
DTP: Iuliana Constantinescu, Dan Dulgheru

Tipărit la Monitorul Oficial R.A.

© HUMANITAS, 2014, pentru prezenta ediție

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
EMINESCU, MIHAI
Poezii / Mihai Eminescu; îngrijitor de ed.: Cătălin Cioabă. –
București: Humanitas, 2014
ISBN 978-973-50-4618-7
I. Cioabă, Cătălin (ed.)
821.135.1-1

EDITURA HUMANITAS
Piața Presei libere 1, 013701 București, România
tel. 021/408 83 50, fax 021/408 83 51
www.humanitas.ro

Comenzi online: www.libhumanitas.ro
Comenzi prin e-mail: vanzari@libhumanitas.ro
Comenzi telefonice: 0372 743 382, 0723 684 194

Notă asupra ediției

În toamna lui 1883, când poeziile lui Eminescu au fost pentru prima oară adunate în volum, evenimentul se petrecea, dacă privim la scara vieții sale, „prea târziu“. Nu mai putea, cu deplina autoritate a autorului, să pună el însuși în circulație un corpus definitiv al versurilor proprii. Încercase ce-i drept în anii dinainte să facă acest lucru, la sugestia celui care, încă foarte devreme, recunoscuse în el un „poet în toată puterea cuvântului“. Dar știm că Eminescu publica cu enorm de multă rețineră, chiar și în revistele vremii, și că foarte puține dintre versurile scrise în caietele sale ajungeau la tipar. Gestul publicării era precedat de numeroase finisări, transcrieri pe curat, caligraferi minuțioase. Cu siguranță că tocmai perfecționismul său rar – dar și intuiția că poezia sa sfidează îndeajuns de mult gustul epocii – l-a făcut să tot amâne pasul, deși manuscrisele sale și mărturiile contemporanilor arată că se pregătea totuși să-l facă. Celor din preajma sa această neșansă a întârzierii trebuie să le fi apărut ca o lovitură a sorții, la fel de crudă ca izbucnirea bolii.

Titu Maiorescu a făcut atunci un gest perfect coerent cu grija pe care i-o purta prietenului mai tânăr: a alcătuit el însuși cartea pe care, tot la îndemnul său, poetul încercase să o pregătească. A pus laolaltă totul într-un întreg coerent, menit să dea pregnanță unor creații care până atunci apăruseră

risipite prin reviste, adăugând totodată un număr impresionant de poezii inedite – era de altfel un intim al acelor texte, citite de-a lungul anilor chiar de el în ședințele Junimii. „Colecția“ a fost realizată în mod exemplar, cu toată priceperea unui critic, atent la efectul de ansamblu pe care îl va avea corpusul de poezii. Maiorescu a mizat pe „o organizare expresivă a poeziilor“, făcând ca succesiunea lor să fie dirijată de „principiul diversității“ (Petru Creția). Intuiția s-a dovedit corectă, iar ediția sa a rămas „modelul celei mai ideale orânduiri a poeziilor lui Eminescu“ (Perpessicius).

Volumul din 1883 era gândit totuși doar ca ediție de consacrare, dată la tipar într-un timp record. Intenția era să facă cunoscută publicului larg opera în toată amploarea ei și să pregătească, eventual, revenirea poetului în spațiul public, după șocul nervos suferit în canicula verii bucureștene. „Poeziile d-tale sunt azi cetite de toate cucoanele – îi scria Maiorescu – de la Palat până la mahala la Tîrchilești, și la întoarcerea în țară te vei trezi cel mai popular scriitor al României.“ Editorul lăsa totodată calea deschisă pentru manifestarea voinței ultime a poetului în privința producțiilor sale: „De pe acum trebuie să te gândești la ediția a doua, care va fi reclamată pe la toamnă și în care vei putea face toate îndreptările ce le crezi de trebuință“. Însă Eminescu, deși a revenit la starea de conștiință, nu numai că nu și-a manifestat această voință ultimă, dar *nici n-a mai scris*, în cei șase ani cât a mai trăit. Când redacția *Almanahului* României June l-a întrebat la un moment dat pe Maiorescu dacă poate publica o poezie, acesta a răspuns: „Eminescu tot mai trăiește, deși este intelectual pierdut; fiindcă trăiește, trebuie să figureze în *Almanah*“. Așa se face că, în momentul când numele său mai apărea în vreo revistă a vremii, contemporanii

se grăbeau să creadă că e vorba de „o nouă poezie a lui Eminescu“. Însă erau, toate, creații mai vechi. Cei de atunci nu realizau că Eminescu nu le mai este contemporan. Că trăiau, deja, în posteritatea lui.

Odată cu prima publicare a poeziilor în volum începea așadar, *încă din timpul vieții sale*, destinul postum al lui Eminescu. Prin gestul criticului, neșansa întârzierii fusese convertită totuși în ocazie propice. Un „prea târziu“ al sorții fusese răzbunat printr-un „mai devreme“ deliberat. Această situație originară a marcat efortul tuturor editorilor de mai târziu, care au trebuit să țină seama de faptul că opera aceasta – definitivă pentru cultura noastră – nu avea girul definitiv al creatorului ei în privința formei în care avea să se înfățișeze. Drept care se cere recompusă, de fiecare dată, într-o „arhitectură ipotetică“¹, iar asta înseamnă că fiecare editor trebuie, în felul lui, să răzbune, precum Maiorescu, neșansa acelu „prea târziu“ din viața poetului.

*

* *

Și acum, după ce au circulat în numeroase ediții, a publica versurile lui Eminescu într-o carte înseamnă, din nou, a miza pe o *anumită* viziune asupra întregului lor. Intenția volumului de față este să-l pună pe *cititorul din zilele noastre* în situația de a face o lectură *nouă*, proaspătă, eliberându-l de prejudecățile induse de școală, dar nu numai de școală, de un secol încoace, și lăsându-l să descopere, cât mai nemijlocit cu putință, lirica eminesciană. Căci ne aflăm de ceva vreme, în ceea ce privește raportarea

---

1. G. Călinescu, *Opere*, vol. XII, Editura pentru Literatură, București, 1969, p. 9.

noastră la ea, într-un impas cultural pe care îl descriu cât se poate de bine aceste vorbe ale lui Petru Creția: „De dragul câtorva prejudecăți entuziaste, mai nimeni nu-l citește cu adevărat pe Eminescu – iar cât se citește, se citește superficial și mărginit la câteva poezii rău consacrate de școală. Eminescu tinde tot mai mult să devină «Eminescu», ceva pus deoparte în lada de zestre a nației și de care ești mândru că se află acolo, ferit de orice întâmplări. Este însă vremea să se întâmple ceva cu ce ne-a rămas de la el: o lărgire și o adâncire a cunoașterii și a înțelegerii noastre. Ca orice poet mare, Eminescu e un poet dificil. Și cu atât mai dificil cu cât el singur generează, prin vraja și prin cântul versurilor sale, mirajul facilității”¹.

Pentru ca „să se întâmple ceva” și pentru a obține această nouă lectură, debarasată de prejudecăți, ne vine în ajutor tocmai știința numită „eminescologie”, mai exact spus acea ramură a ei care se ocupă cu editarea textelor. Ea s-a consolidat în anii '30 ai secolului trecut, când un alt critic, Perpessicius, a inițiat ediția de *Opere*, publicând în șase volume integrala creației poetice. Sarcina era, de astă dată, de a pune întreaga operă la îndemâna specialiștilor, ordonată după *criterii* clare (de aici și denumirea de „ediție critică”), pentru a se constitui într-un veritabil obiect de studiu. Volumele conțin bogate anexe ce consemnează atent detaliile biografice și scripturale ale genezei fiecărui poem. Desigur că și cititorul obișnuit are de profitat din parcurgerea acestor pagini de exegeză, iar Perpessicius îl îndeamnă deseori pe „amatorul de poezie” să le parcurgă, promițându-i că va întâlni un teritoriu „pulsând de viață”.

---

1. Petru Creția, „Cuvânt înainte” la *Constelația Luceafărului*, Humanitas, București, 2012, p. 5.

Accesul cititorului la acest teritoriu este însă condiționat de efortul de a explora el însuși și de a se orienta într-un domeniu specializat și destul de complex. De fapt, un adevărat *hățiș al științei*, așa cum nu numai eminescologia, ci și orice știință ne pune în față. E inutil să spunem că o ediție critică aduce contribuții esențiale la cercetarea domeniului, dar că tocmai complexitatea ei o condamnă la izolare și la o fatală descurajare a „amatorului de poezie“, care nu mai are în față propriu-zis texte, ci inventarieri de variante, de manuscrise, discuții în jurul unor probleme legate de descifrare etc. Chiar Petru Creția, unul dintre continuatorii proiectului, admite că volumele de *Opere* sunt greu accesibile uzului curent: „Greu se descurcă și cei mai avizați. Consultarea fructuoasă a venerabilei ediții reclamă ea însăși o severă specializare. În 1939 Iorga declara, într-o comunicare academică: «Matematica adnotatorului va putea fi foarte cu greu urmărită. Eu unul n-o pot face ușor: uneori mă pierd»¹.

Avem deci, pe de o parte, adnotări impresionante ca informație, ce deslușesc contextul fiecărei creații și, pe de altă parte, dificultatea de a le străbate. Această discrepanță este enormă și dăunătoare receptării. Ea constituie, poate, una dintre cauzele impasului cultural în care ne aflăm și care a făcut ca raportarea la creația lui Eminescu să rămână blocată, de multă vreme încoace, la nivelul reprezentărilor simpliste, înghețate în câte un șablon sau altul – și asta în ciuda existenței multor ediții, unele extrem de onorabile. Intenția de a suprima această percepție reductivă reprezintă scopul ediției de față. Ea se adresează, cum am spus,

---

1. *Testamentul unui eminescolog*, Humanitas, București, 1998, p. 26.

cititorului obișnuit din zilele noastre, dar încercând în același timp să fructifice rezultatele cercetării la zi din domeniul editării specializate a textelor.

Așa a luat naștere secțiunea de „Note“ din volum. E vorba de texte de sinteză a cercetării în domeniu asupra istoriei interne (manuscrite, geneză, an de scriere și de publicare, surse de inspirație) a poemelor antologate. Exegeza lui Perpessicius, cea mai importantă, a constituit doar punctul de plecare, fiind preluate și contribuțiile editorilor de mai târziu, precum și orice contribuție ulterioară care ni s-a părut a avea însemnătate (cf. „Bibliografia“). În aceste comentarii, am privilegiat aspectele biografice, a căror tratare are de altfel consistență și în edițiile critice, dar pentru care volumul recent alcătuit de *Mărturii*¹ oferă de asemenea un bogat material. Problemele legate de stabilirea formei definitive a textului le-am lăsat în general deoparte, dat fiind că ele reclamă o dezbatere de altă natură, pur științifică. Despre locul și avatarurile fiecărei poezii în manuscrite – apărute de curând în ediție facsimilată² – am făcut considerații în fiecare caz în parte, tocmai pentru a-l transpune pe cititor în circumstanțele unei opere strâns legate de contextul ei scriptural. A citi poeziile lui Eminescu „în deplină cunoștință de cauză“ înseamnă, azi, a avea totodată o imagine, neapărat necesară, asupra caietelor sale.

În organizarea ediției am renunțat la distincția bine cunoscută între *antum* și *postum*. Petru Creția a arătat, în multe

---

1. Cătălin Cioabă (ed.), *Mărturii despre Eminescu. Povestea unei vieți spusă de contemporani*, Humanitas, București, 2013.

2. *Manuscritele Mihai Eminescu*, ediție coordonată de Eugen Simion, viziune grafică de Mircea Dumitrescu, Editura Academiei Române / Editura Enciclopedică, București, 2005 și urm.

dintre cazuri, că ea nu se susține ca principiu de urmat în mod coerent, dată fiind situația neobișnuită din viața poetului, care a trăit și după ce a încetat să mai scrie (și a dat la tipar, în anii ultimi ai bolii, texte scrise uneori mult mai înainte). Creția a argumentat îndeajuns, în studiile sale, în favoarea ideii că o nouă ediție completă, în caz că s-ar alcătui cândva, ar trebui de asemenea să urmeze un singur principiu cronologic: cel al datei când poemele au fost scrise. Ca orice știință, și eminescologia își așteaptă „revoluțiile“ ei, iar acestea nu vin fără să fie pregătite. În acest sens, în prezentul volum am urmat o cronologie strictă, luând drept unic criteriu ultima redactare a fiecărei poezii (stabilită de editorii consacrați), chiar dacă aceasta nu coincide cu anul publicării ei. De pildă, *Sara pe deal* a fost așezată în volum la anul 1872, când a fost scrisă, chiar dacă a fost publicată în 1885, deci treisprezece ani mai târziu! La fel, *Luceafărul* devine o poezie a anului 1882, când Eminescu a intervenit pentru ultima oară asupra textului, înainte de a-l trimite spre publicare. Câștigul pentru cititor este neîndoielnic, deoarece va avea o imagine clară asupra dezvoltării interne a creației lui Eminescu. Puse astfel laolaltă – antume și postume –, poemele eminesciene alcătuiesc un întreg organic, care poate oferi o perspectivă nouă cititorului contemporan. De altfel, chiar Perpessicius vorbea despre „identitatea de inspirație“ între poeziile tipărite în timpul vieții și cele postume, recunoscând că „postumele conțin o mai categorică putere destăinuitoare. Ele circumscriu anumiți ani din viața poetului, pe care-i delimitează cu detalii precise și-i animă, punând, în locul vechilor spații albe, livezi înverzite sau grădini bătute de furtună,

---

1. Perpessicius, „Introducere“, în M. Eminescu, *Opere IV* (Poezii postume / Anexe. Introducere. Tabloul edițiilor), Editura Academiei Republicii Populare Române, București, 1952, pp. VII–XVIII.

deci viață“¹ (p. XII). Tot ceea ce are „putere destăinuitoare“ merită deci cu prisosință recuperat atunci când e vorba de editarea operei lui Eminescu, poate tocmai pentru a „răz-buna“, la rândul nostru, acel „prea târziu“ din viața sa. Imaginile din volum încearcă, în paralel, să oglindească acele episoade ale vieții sale legate indestructibil de operă și, mai cu seamă, să-l transpună pe cititor în atmosfera manuscriselor. Așa cum le avem astăzi, facsimilate până în cel mai mic detaliu, ele vorbesc de la sine oricui, nu doar specialiștilor. Căci Eminescu, cum spune Petru Creția, *trăia scriind*. Știm noi cu adevărat ce înseamnă asta? Lectura versurilor, urmărind totodată mișcarea peniței sale, e o cale de a ne iniția în acest miracol.

*

* *

Textele urmează ediția de *Poezii* din anul 1958 (Editura de Stat pentru Literatură și Artă), precum și cea de *Opere alese*, I–III (Editura pentru Literatură, București, 1964 și Editura Minerva, București, 1973), îngrijite de Perpessicius. Au fost consultate de asemenea edițiile alcătuite de Oxana Busuioceanu / Aurelia Dumitrașcu (2000), A.Gh. Olteanu (2005) și Dumitru Irimia (2006), menționate în „Bibliografie“. Aceste volume preiau corecturile făcute de Petru Creția atât pe marginea ediției princeps din 1883, cât și pe marginea ediției Perpessicius.

Au fost selectate, de asemenea, poezii inedite publicate de Petru Creția în numărul special *Eminescu* al revistei *Manuscriptum* (1991), din secțiunile „poezii inedite“ (*E trist ca nimeni să te știe, A frumseții tale forme...*) sau „poezii recent publicate ca inedite“ (*Și era ploaie cu senin, Câte nopți eu cugetat-am*), precum și cinci reconstrucții, din secțiunea „reconstituiri și autonomizări“ (*Eterna pace, Floare de tei*,

Aceeași moarte, O stea în reci nemărginiri, Un Phoenix e o pasăre-n vechime). Titurile din ultima secțiune menționată au fost puse între acolade (ex. {*Eterna pace*}), pentru a semnaliza faptul că e vorba de reconstituiri. La sfârșitul poeziilor a fost menționat între paranteze drepte anul ultimei redactări, iar între paranteze rotunde, în cazul antumelor, deopotrivă data și locul publicării. De ex., la *Epigonii*: [1870] (*Convorbiri literare*, IV, 12, 15 august 1870).

În secțiunea de „Note“, am semnalat la începutul fiecăreia apartenența poeziei discutate la una dintre cele două categorii (antume ◊, postume ♦). Când am făcut trimitere la titluri antologate în prezentul volum, am folosit săgeata (→).

*

* *

Un sprijin decisiv în alcătuirea acestei ediții am primit de la dna Ioana Bot (Universitatea Babeș-Bolyai din Cluj), care a parcurs cu un ochi atent și competent secțiunea de „Note“, făcând observații numeroase, de care am ținut seama. Adoptarea unui criteriu unic pentru așezarea poeziilor în ordine cronologică în volum s-a făcut, de asemenea, la sugestia și sub îndrumarea domniei sale. Multe dintre aspectele atinse în „Note“ au fost discutate împreună cu dnul Iulian Costache (Universitatea din București). Dna Lucia Cifor și dnul Ioan Milică (Universitatea din Iași) au însoțit, cu sugestii utile, acest proiect. Le datorez, tuturor, calde mulțumiri.

CĂTĂLIN CIOABĂ

POEZII

LA MORMÂNTUL LUI ARON PUMNUL

Îmbracă-te în doliu, frumoasă Bucovină,
Cu cipru verde-ncinge antică fruntea ta;
C-acuma din pleiada-ți auroasă și senină
Se stinse un luceafăr, se stinse o lumină,
Se stinse-o dalbă stea!

Metalica vibrândă a clopotelor jale
Vuiște în cadență și sună întristat;
Căci, ah! geniul mare al deșteptării tale
Pășii, se duse-acuma pe-a nemuririi cale
Și-n urmă-i ne-a lăsat!

Te-ai dus, te-ai dus din lume, o! geniu nalt și mare,
Colò unde te-așteaptă toți îngerii în cor,
Ce-ntoană tainic, dulce a sferelor cântare
Și-ți împletesc ghirlande, cununi mirositoare,
Cununi de albe flori!

Te plânge Bucovina, te plânge-n voce tare,
Te plânge-n tânguire și locul tău natal;
Căci umbra ta măreață în falnica-i zburare
O urmă-ncet cu ochiul în tristă lăcrimare
Ce-i simț național!

Urmeze încă-n cale-ți și lacrima duioasă,
Ce junii toți o varsă pe trist mormântul tău,
Urmeze-ți ea prin zboru-ți în cânturi tânguioase,
În cânturi răsunânde, suspine-armonioase,
Colò, în Eliseu!...

[1866] (*Lăcrimioarele învățăcelor...*, 15/27 ianuarie 1866)

Aron Pumnul (1818–1866), desen apărut pe prima pagină
a revistei *Familia*, nr. 15, din 25 mai/6 iunie 1866

DE-AȘ AVEA...

De-aș avea și eu o floare
Mândră, dulce, răpitoare,
Ca și florile din mai,
Fiice dulce-a unui plai,
Plai răsând cu iarbă verde,
Ce se leagănă, se pierde,
Undoind încetișor,
Șoptind șoapte de amor;

De-aș avea o florică
Gingașă și tinerică,
Ca și floarea crinului,
Alb ca neaua sânului,
Amalgam de-o roz-albie
Și de una purpurie,
Cântând vesel și ușor,
Șoptind șoapte de amor;

De-aș avea o porumbiță
Cu chip alb de copiliță,
Copiliță blândișoară
Ca o zi de primăvară,
Cătu-ți ține ziulița

I-aș cânta doina, doinița,
I-aș cânta-o-ncetișor,
Șoptind șoapte de amor.

[1866] (*Familia*, II, 6, 25 februarie/9 martie 1866)

LA O ARTISTĂ

Ca a nopții poezie,
Cu-ntunericul talar,
Când se-mbină, se-mlădie
C-un glas tainic, lin, amar,
Tu cântare întrupată!
De-al aplauzelor flor,
Apărând divinizată,
Răpiși sufletu-mi în dor.

Ca zefirii ce adie
Cânturi dulci ca un fior,
Când prin flori de iasomie
Își sting sufletele lor.
Astfel notele murinde
Blânde, palide, încet,
Zbor sub mâna-ți tremurânde,
Ca dulci gânduri de poet.

Sau ca lira sfărâmată,
Ce răsgeme-ngrozitor,
Când o mână înghețată
Rumpe coardele-n fior,
Astfel mâna-ți tremurândă

Carlotta Patti (1840–1889)

Bate-un cântec mort și viu,
Ca furtuna descrescândă
Care muge a pustiu.

Ești tu nota rătăcită
Din cântarea sferelor,
Ce eternă, nefinită
Îngerii o cântă-n cor?
Ești ființa-armonioasă
Ce-o gândi un serafin,
Când pe lira-i tânguioasă
Mâna cântecul divin?

Ah, ca visul ce se-mbină
Palid, lin, încetișor,
Cu o rază de lumină
Ce-arde geana ochilor;
Tu cântare întrupată!
De-al aplauzelor flor
Dispărând divinizată,
Răpiși sufletu-mi în dor.

[1866] (*Familia*, IV, 29, 18/30 august 1868)

Cuprins

<i>Notă asupra ediției</i>	5
<i>Cronologie</i>	15

POEZII

1866

La mormântul lui Aron Pumnul.....	35
De-aș avea... ..	38
La o artistă	40
Frumoasă-i.....	43

1867

Ce-ți doresc eu ție, dulce Românie	45
--	----

1868

Printre stânci de piatră seacă.....	47
Numai poetul... ..	49

1869

Venere și Madonă	50
Când privești oglinda mării	55
Locul aripelor.....	57

1870	
Epigonii	59
Noaptea	65
1871	
<i>Mortua est!</i>	66
Copii eram noi amândoi	69
1872	
Sara pe deal	73
Câte nopți eu cugetat-am	77
Egiptul	78
Cugetările sărmanului Dionis	83
Odin și poetul	87
Floare albastră	96
1873	
Privesc orașul – furnicar	99
Dumnezeu și om	101
Stam în fereasta susă	104
Mitologice	106
Din Berlin la Potsdam	109
1874	
Cum negustorii din Constantinopol	112
Menire	113
Aducând cântări mulțime	115
Luna iese dintre codri	117
Preot și filozof	119
1875	
Antropomorfism	121
A frumseții tale forme	132
Miron și frumoasa fără corp	134

Melancolie	153
Crăiasa din povești	156
Cărțile	158
Lacul	160
Pe gânduri ziua...	161
Dorința	162
În fereasta despre mare	164
Călin (File din poveste)	165
De ce mă-ndrept ș-acum...	175
Gândind la tine	176
Coborârea apelor	177
Dormi!	178
De vorbești mă fac că n-aud...	180
Ce șoptești atât de tainic...	181
E împărțită omenirea...	183
Sonet satiric	185
Tu mă privești cu marii ochi...	188
Ai noștri tineri...	190
Ah, cerut-am de la zodii	192
Cu gândiri și cu imagini	193
Pierdut în suferința...	195
Iar fața ta e străvezie	196
Vis	197
Venin și farmec...	199
Eu nu cred nici în Iehova	200
Felicitare lui Samson Bodnărescu	201
Cântec vechi.	202
Icoană și privaz.	204
Codrul, Măria-Ta	211
Poet	212
Pierdută pentru mine, zâmbind prin lume treci!	213
Doină, doină greu îmi cazi	218
Și dacă de cu ziuă...	219
Se bate miezul nopții...	220

Criticilor mei	222
Kamadeva.	224
Lumea îmi părea o cifră...	226

1877

Pajul Cupidon	227
Lectură	229
Pe aceeași ulicioară...	233
Singurătate	235
Scrisori din Cordun	237
Departee sunt de tine...	239
Peste vârfuri	240

1878

Povestea codrului	241
Oricare cap îngust	244
Părea c-așteaptă...	245
Povestea teiului	246
Ușoare sunt viețele multora...	250
<i>Sauve qui peut.</i>	251
Iubind în taină...	252
Oricâte stele...	253
Ce s-alegea de doi nebuni, iubito...	255
Umbra lui Istrate Dabija-voevod	257
Atât de dulce...	263
Fiind băiet păduri cutreieram	264
Iambul	266
Colinde, colinde	267
Mă-ntrebai, dragă,-ntr-o zi	268
Rugăciune	269
Lumineze stelele...	270
Vrèo zgâtie de fată	271

1879

O, rămâi.	272
De câte ori, iubito...	274
Rugăciunea unui dac	275
Atât de fragedă...	277
Sonete	279
I (Afară-i toamnă)	279
II (Sunt ani la mijloc)	280
III (Când însuși glasul)	282
Stau în cerdacul tău...	283
Freamăt de codru	284
Ră sai asupra mea...	286
Revedere.	287
Despărțire	289
Foaia veștedă (după N. Lenau)	291
Noi amândoi avem același dascăl	294
Stelele-n cer	296
O, -nțelepciune, ai aripi de ceară!	298
Și era ploaie cu senin	301
E trist ca nimeni să te știe	302
Zboar-al nopții negru flutur	304
O, stingă-se a vieții...	305
Dragoste adevărată	308
Trecut-au anii...	310
Cu mâne zilele-ți adaogi...	311
Te duci...	314

1880

O, mamă...	316
Doină (Ce stă vântul să tot bată)	317
Ce suflet trist...	318
Dintre sute de catarge.	319
Din cerurile-albastre.	320
Povestea Dochiei și ursitorile	323

Veneția	333
Între nouri și-ntr-o mare	334
Mușatin și codrul	337
Din valurile vremii...	348
Nu mă înțelege	349

1881

Scrisoarea I	351
Scrisoarea II	357
Scrisoarea III	360
Scrisoarea IV	370
Scrisoarea V	376
În zădar în colbul școlii...	382
Gelozie	383
Iar când voi fi pământ	386

1882

Glossă	388
Odă (<i>în metru antic</i>)	391
Renunțare	392
Peste codri sta cetatea...	394
Ochiul tău iubit	402
Somnoroase păsărele...	404
Diana	405
Ce te legeni...	407
{Un Phoenix e o pasăre-n vechime}	409
La mijloc de codru...	411
{Eterna pace}	412
{Floare de tei}	414
{Aceași moarte}	418
{O stea în reci nemărginiri}	420
Și oare tot n-ați înțeles...	421
Să fie sara-n asfințit	423
Luceafărul	425

Doina.	443
S-a dus amorul...	446
Când amintirile...	449
Adio.	451
Ce e amorul?	453
La steaua	455
Pe lângă plopii fără soț...	456
Și dacă...	458
Lasă-ți lumea...	460
De-or trece anii...	463
Din noaptea...	464
De ce nu-mi vii	465
Mai am un singur dor.	467
<i>Note</i>	471
<i>Bibliografie</i>	589
<i>Legende la ilustrații</i>	592
<i>Indice de titluri</i>	593